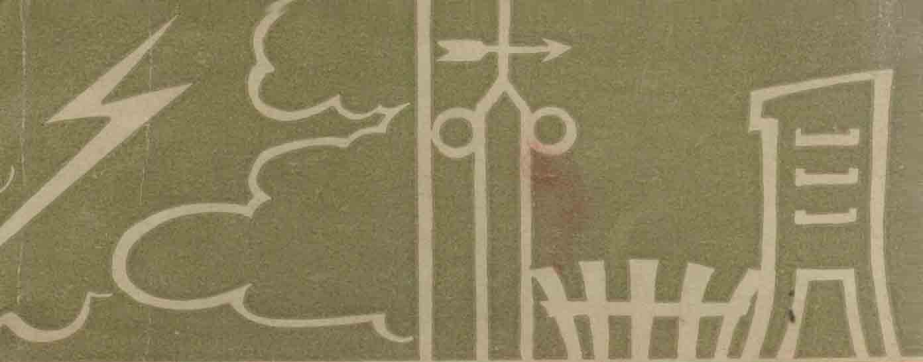
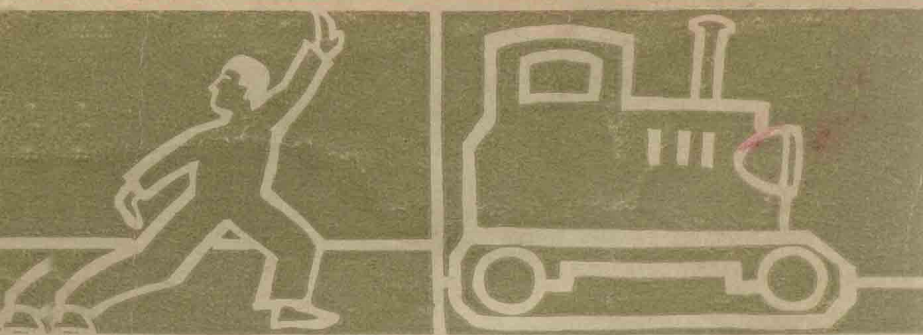

གོ་བདེ་བའི་ཚོན་རིག་གི་རྒྱུན་ཤིས་

དེབ་གསུམ་པ

གོ་བདེ་བའི་ཚན་རིག་གི་རྒྱན་ཤེས་

དེབ་གསུམ་པ

མཚོ་ཚོན་མི་དཔངས་དཔེ་རྒྱན་ཁང

གོ་བདེ་བའི་ཚན་རིག་གི་སྐྱོན་ཤེས་

དེབ་གསུམ་པ

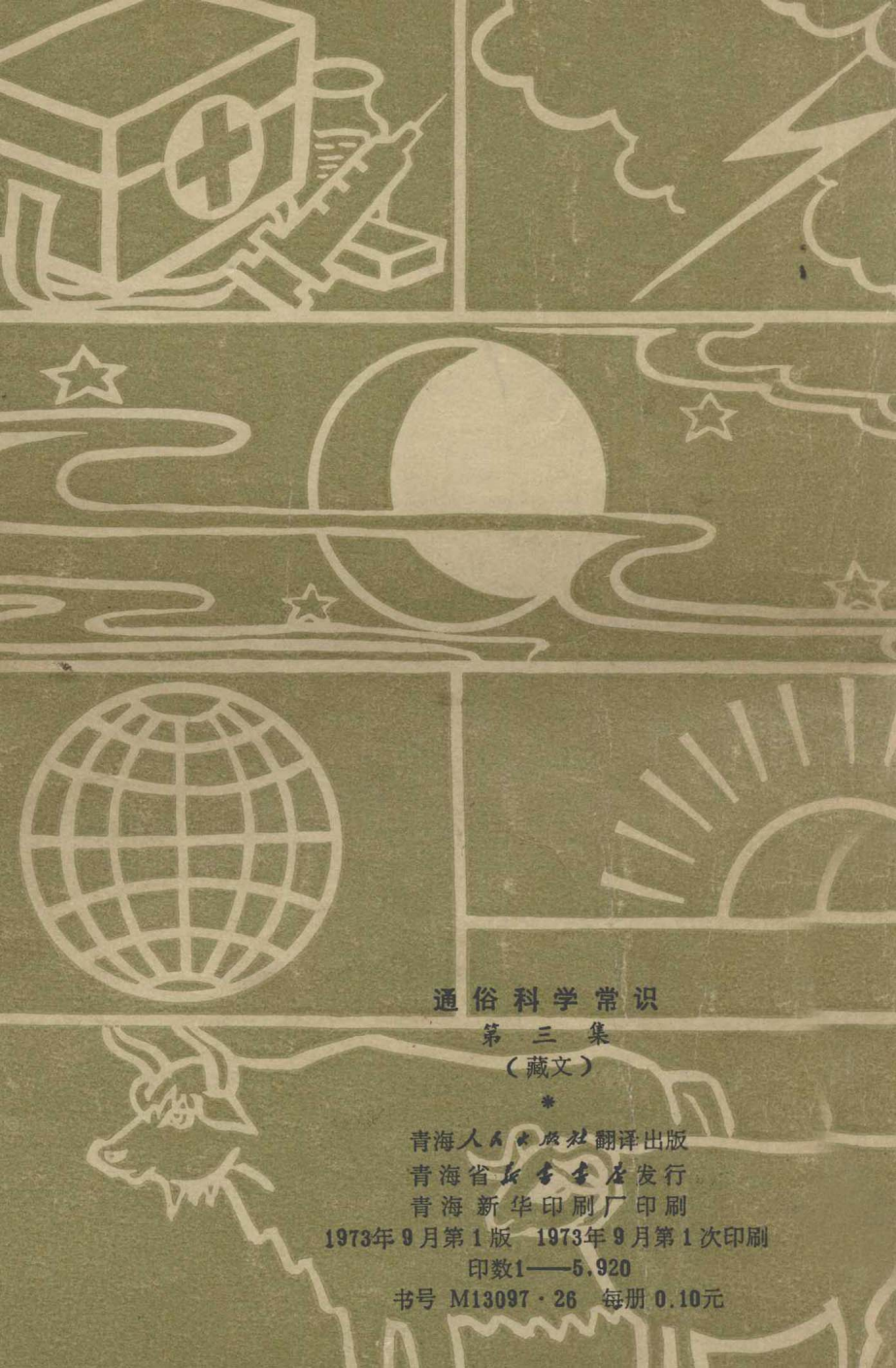
*

མཚོ་སྐྱོན་མི་དཔལ་པ་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་གིས་སྤྱི་གཞུང་ཁྱུང་ཁྱུང་ནས་བསྐྱོན་པ

མཚོ་སྐྱོན་ཞིང་ཆེན་ཞིན་རྒྱ་དཔེ་ཁང་གིས་བཀྲམ

མཚོ་སྐྱོན་ཞིན་རྒྱ་བར་ཁང་གིས་དཔར

དེབ་རེར་གྲུང་ 0.10

通俗科学常识
第三集
(藏文)

*

青海人民出版社翻译出版
青海省新华书店发行
青海新华印刷厂印刷

1973年9月第1版 1973年9月第1次印刷

印数1—5,920

书号 M13097·26 每册 0.10元

མཐོ་གྲུ་ཞི་འི་གསུང་བུ་ས

མི་རྒྱལ་གྱི་ས་རྒྱུ་ཁམས་ནས་རྒྱུ་དབང་ཐོབ་པ་
ཞིང་པས་མ་ན། རྒྱུ་ཆ་ན་རིག་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུ་
ཁམས་ཤིས་ཐབས་དང་། རྒྱུ་ཁམས་འདྲེ་ཐབས་
རྒྱུ་ཁམས་རྒྱུ་བཞོན་བཅས་ལྟས་ནས། རྒྱུ་
ཁམས་ནས་རྒྱུ་དབང་ཐོབ་པ་ཞིང་དགོས་པ་རེད།

ད་ཆོས་རིས་པར་ཁྱེ་མང་ཆོག་ལ་རྒྱུ་ཉིད་ཡར་ལངས་
ནས་རྒྱུ་ཉིད་གི་ཡིག་ཐོངས་དང་ཐོངས་དང་། གཙང་ལྷུང་
དང་དོད་མི་ཞིང་པའི་གོམས་གཤིས་བཅས་ལ་འཐབ་ཆོད་
ཞིང་དགོས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་གཙང་དགོས་པ་རེད།

དཔལ་འབྱུག་གི་ལྷ་སྒྲིག་དང་ལྷ་སྒྲིག་གི་ལྷ་སྒྲིག་། མི་
དཔལས་ལ་ཞབས་འདེགས་བཅས་ཞིང་དགོས་པ་རེད།

ཚེས་ཆུང་སྐོར་གི་གསལ་བཤད།

«གོ་བཤེ་པའི་ཚེ་རིག་གི་ཆུན་ཤེས»ཞེས་པ་འདི་ནི་དཔེ་འཛམ་……
ཞིག་ཡིན། ཞིང་ལས་དང་སྤྱུགས་ལས་ཐོན་སྐྱེད་དངོས་དང་། ཞིང་པ་དང་
འཕྲོག་པ་ལས་ཚོས་ལས་དང་གཞོན་ཅུ་ཤེས་ཡོན་ཅན་བཅས་གི་དགོས་ལེན་……
གཞིར་བསྟར་ནས། ཞིང་ལས་དང་སྤྱུགས་ལས་ཐོན་སྐྱེད་གནམ་རིག་
དང་གནམ་གཤིས་སྤྱང་ཁམས་གི་འཕྲོད་བརྟེན་ནས་ཆུན་ཤེས་ཀྱི་འཛམ་
མཐོང་གི་ཚེ་རིག་ཆུན་ཤེས་དང་སྐོར་སྐོར་དང་སེལ་བ་སོགས་ཁག་ལ་ཁུ་སྤྱོད་
ཡོད་ཅིང་། ཁག་ཤིང་འདི་ནང་དོན་ལས་ལྷན་ལས་ལྷན་ནས་དེ་ལ་ཁ་གསལ་སྤྱོད་
སྤྱོད་ཡོད། དཔེ་ཆའི་ནང་གི་ཁྱུང་ཤིང་འདི་ནང་དོན་ནི་ཞིང་ལས་དང་
སྤྱུགས་ལས་ཐོན་སྐྱེད་དངོས་དང་སྤྱང་འབྲེལ་དམ་པོ་བྱས་ནས། ཚེ་རིག་
ཁྱུང་གནམ་ལྷན་གཉིད་པའི་སྤྱོད་ཤིང་འདི་སྤྱོད་ཤིང་འཛམ་ཚོད་དང་ཐོན་……
སྐྱེད་འཛམ་ཚོད་། ཚེ་རིག་གི་ཚོད་སྤྱང་བཅས་ལ་ཁམས་འདེགས་ཁྱུང་
ཞིག་སྤྱོད་གནམ་ལྷན་དང་། ཚོགས་སྤྱང་གོ་བཤེ་པའི་ལྷན་གྱི་ལྷན་ལྷན་ཚོད་དང་ཐོན་……
གི་ཤེས་སྤྱོད་ཐོན་ཚོད་ལ་ལྷན་ལྷན་ཚོད་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་……
པའི་དང་ལྷན་ལྷན་ནས། འཕྲེལ་བཤད་བྱས་པ་ཚོགས་གསོན་ཉམས་དོད་པོ་
ཡོད་གནམ་ལྷན་བཅས་བྱས་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་དང་མཉམ་ལྷན་དང་ལྷན་
འདུན་ཆེ་བའི་རིམ་ལས་པོ་ཞིག་བཤོད་ཡོད།

ན་ནིང་, ང་ཚོས་དེ་ལ་གཉིས་ཚོ་མ་ཐུང་བྱས་ནས་པར་དུ་བསྐྱབ་ཡོད་
ཏེ་, དེ་ལ་གཅིག་ནི་གནམ་རིག་དང་གནམ་གཤིས་རྫོང་གི་ཚན་རིག་གི་ཤེས་
བྱ་བ་ཤད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་, དེ་ལ་གཅིག་ནི་ཐུང་ཁམས་འཕྲོད་བརྟེན་
རྫོང་གི་ཚན་རིག་གི་ཤེས་བྱ་བ་ཤད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་, ང་ལོ་ང་ཚོས་ཡང་དེ་ལ་
གཅིག་ཚོ་མ་ཐུང་བྱས་ནས་པར་དུ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པ་དང་, དེ་ལ་འདི་ནི་ནང་དུ་
“ལྷ་འདྲེ”གི་གསལ་པ་བརྩོམ་པ་དང་རང་བྱུང་གི་ཐུང་ཚུལ་ལ་མཚན་ཅན་
ཁ་ཤིས་འབྲེལ་བ་ཤད་བྱས་པ་སེམས་པ་དང་, ཚན་རིག་པ་ཤད་ནས་རྫོང་ས་དང་སེམས་
བ་དང་, དངོས་གཙོ་རིང་ལུགས་སྤྱི་ལ་བསྒྲགས་ཀྱིས་དང་དང་སེམས་གཙོ་
རིང་ལུགས་ལ་དགག་པ་རྒྱག་པ་ལི་དཔུང་ག་ཞི་བ་རང་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་སེམས་པ་
གསེར་བཟེང་མ་འཛིན་བྱས་ནས་ཐོན་ཕྱིན་སྐུ་ལ་སྐྱེས་ཀྱིས་ཐུང་ལ་བྱས་པ་ ད་གེ་
མཚན་ཐུན་པ་ཞིག་འབྱེད་དེས་ཡིན་པ་དང་,

དཔེ་དེ་ལ་འདི་ནི་ནང་དོན་ཆེས་མང་ཆེ་བ་ནི་གྲུང་གོ་གཞོན་ལྷ་དཔེ་
ཐུན་ཁང་གིས་བསྐྱབ་པ་ལི་«ཁྱོད་རང་གིས་ཤེ་ཤེས་, »ཞེས་པ་ལས་འདས་སེམས་
པ་ཡིན་ཞིང་, དེ་ལས་གཞན་, ང་ཚོས་ད་དུང་དཔེ་ཆ་གཞན་པ་ཁ་ཤིས་
དཔུང་ག་ཞི་བྱས་ཞིང་འདེམ་བཤོལ་བྱས་པ་ཡིན་པ་དང་, ཤོད་རིགས་ཞིང་པ་དང་
འཁྲུག་པ་མང་ཚོགས་དང་གཞོན་ལྷ་ཤེས་ཡོན་ཅན་བཅས་གི་གནས་ཚུལ་དོ་
མ་ང་ཚོས་ཤེས་པ་ཉུང་ལྟ་བུ་སེམས་པ་, འདས་པ་ཆ་ཆང་བ་དང་འོས་ཞིང་འཆམ་
པ་ཞིག་ཡོད་མེད་པ་སེམས་པ་, ཆང་མའི་ད་གོས་མཁོ་ཆོས་པ་ཞིག་ཡིན་ལྷ་མ་དེད་
ཆེད་སེམས་ཆེད་གཙོ་འཛིན་མའི་གྲུ་ཞིའི་“ནན་ཏན་གི་རྫོང་ནས་པེེ་ཐུན་
གི་ལས་ཀ་ལག་པོ་ཐུང་དགོས་”ཞེས་པ་ལི་མཚུངས་ཐོན་ལྷ་རྩེད་, ཡང་

བརྒྱུད་པའི་སྐུན་ཁྱེད་ཀྱིས་དག་བཙོས་བྱས་ནས་, བཙོ་ཞིང་དཔག་གསུམ་
ལ་དེ་བས་བྱང་ལེགས་པར་ཞབས་འདེགས་ཀྱི་བྱ་བ་པ་ཞིག་ཁྱེད་ཆེད་, ཁྱེད་
ཆོས་བརྟན་རྒྱུ་ཞེས་, ད་ཆོར་བསམ་འཆར་ཚུ་ཆེན་གནད་པར་བྱུ་

མཚུ་སྐུ་མི་དཔངས་དཔེ་སྐུན་ཁྱེད་ཀྱིས་

1973 ལོ་འི་ཟླ་ 8 པ་ལ

དཀར་ཆག

“ལྷ་ཁྱེད་མེ” དང “སངས་རྒྱལ་གྱི་འོད་ཟེར” ཞེས་པའི་དོན་ཅི་ཞིག་

ཡིན? (1)

སྐད་ཀྱི་“ལྷ”ཀྱི་འབྲུང་མི་སྤྱད་ (4)

རིམ་མ་ནང་མཆེད་པ་ནི་“ནང་པདག་མི་ལྷ་ལ་རྒྱ་བསམ་པ”མིན་ཟེར་.....

པའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཡིན? (6)

མི་གི་སྐད་ནི་“འདྲེ”ཀྱི་འབྲུང་མི་སྤྱད་..... (10)

ཨ་ཞེས་གྲོང་ས་སྐད་པའི་ཨ་ཁྱེད་ལ་ཡང་མ་བྱེད་པ་དེའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་.....

ཡིན? (12)

ཁྱི་“ཅ་ཟུག”བྱེད་པ་ནི་“འདྲེ”མཐོང་པའི་རྒྱུ་མ་རེད་..... (14)

དགོང་མའི་རྒྱ་ལ་མཆན་དེ་“འདྲེ་སྐད་”མ་རེད་..... (15)

“གི་པ་ཡོད་གིས་མཆན་པ”དེ་དོན་ཅི་ཞིག་ཡིན? (17)

འདས་མིས་“མི་ལས་རྒྱ་ལས་བཅའ་”བྱེད་མི་སྤྱད་ (18)

རྒྱང་འབྲེལ་ནི་འདྲེ་མེ་ཡིན? (21)

མི་ལས་གིས་ལྷང་བསྟན་བྱེད་མི་སྤྱད་ (24)

མི་པ་ནི་ལས་བཟང་ངན་གི་རྟགས་ཡིན་ (26)

ལག་རིས་ནི་ལས་བཟང་ངན་གི་རྟགས་ཡིན་..... (28)

“མིག་གཡོན་འགྲུལ་ན་རྒྱ་ལོར་འཕེལ་བ་དང་མིག་གཡས་འགྲུལ་ན་.....

གཞོན་པ་འབྲུང་བ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་བདེན་པ་ཡིན་ནམ? ... (30)

ཁ་ཏ་གྲག་ན་ལྷས་ངན་མིན, སྐྱ་ཀ་གྲག་ན་ལྷས་མཐང་མིན	(33)
འག་པ་ནི “ཐན་བྱ” ལ་རེད	(34)
ཨ་ལ་ནི “ལྷ་ལྷ” ལ་རེད	(36)
འབྲུག་ཡོད་དམ་མེད?	(38)
“འབྲུག་རུས” ཟེར་བ་ནི “འབྲུག” གི་རུས་པ་ལ་རེད	(42)
རྒྱང་ནག་འཆོབ་ལ་ནི “འབྲུག་གིས་རྒྱ་ལོན་པ” མིན	(42)
ཆར་བ་ལ་མཚན་ཅན་དེ་ལ་མཚན་རྒྱ་མེད	(46)
“གདོན་འཕྲེ” ལ་ཐོག་རྒྱག་པ་དེ་ནི་རྫོང་ས་དད་གི་མགད་རྒྱལ་ཞིག་རེད (48)	
མི་ལ་ཐོག་བརྒྱབ་པ་ནི་དེས་ཉེས་པ་བསགས་པའི་རྒྱུ་གིས་མ་རེད	(51)
“རྒྱལ་ལྷའི་ཕྱར་བ” ཟེར་བ་དེ་མཐར་གཏུགས་ནས་མགད་ན་དེ་ལ་སྐྱོ་	
ཅི་ཞིག་མིན?	(54)
དགུན་ཁར་འབྲུག་ཞིར་ན་རྩོམ་ “བཟླ་མི་གིས་པ” རེད་དམ?	(55)
“གསོལ་བ་བཏབ” ན་ཆར་བ་འབབ་རྒྱ་རེད་དམ?	(58)

“ལྷ་ལྷོན་མེ” ནང “སངས་རྒྱས་གི་འོད་ཟེར” ཞེས་ བའི་དོན་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་པ་

མའོ་མྱི་རི་པོ་ནི་སེ་ཁོན་ཞིང་ཆེན་གི་སྐྱ་རྩལ་ཕྱག་སྐྱོན་ཡོད་, དེ་ནི་
མཐོ་ཞིང་པ་མིན་ཆགས་པ་དང་, དཔེན་ཞིང་ཉམས་དགའ་བའི་རི་པོ་སྐད་
ཐགས་ཅན་ཞིག་རེད་.

མཆན་མོར་སྐབས་རྩལ་, མའོ་མྱི་རི་པོ་རི་རྩལ་ཕྱག་སྐྱོན་གི་ལྷ་པོ་
ནང་ན་, མེ་འོད་ལྷང་གུ་ཁྱི་སྐྱོང་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་རེད་. དེ་དག་
འོད་རྒྱགས་རྒྱགས་དང་སྐབས་འགར་གསལ་ལ་སྐབས་འགར་མི་གསལ་པ་
དང་, སྐབས་འགར་མེད་པ་དང་སྐབས་འགར་མཐོན་པར་བྱུང་ནས་, སྐྱོན་
ལུ་མེ་ཁྱིར་གྱངས་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཞིང་པ་དང་འཕྱར་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་. མི་
ལ་ལས་དེ་ནི་“ལྷ་ལྷོན་མེ”དང་“སངས་རྒྱས་གི་འོད་ཟེར”ཡིན་པས་མས་
ཞིང་, ཕྱགས་པ་ཞི་མཆན་པ་བྱུང་ནས་སྐྱ་ལ་སྐྱལ་བའི་སྐྱོན་མེ་རྒྱལ་སའོ་
མྱི་རི་པོར་ཡོད་ནས་མང་མ་རྒྱས་བྱུང་སེམས་ལ་མཆན་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་གི་
ཡོད་.

མའོ་མྱི་རི་པོ་མེ་མཐོ་མོས་“ཅིན་ཅིན་”ཟེར་བ་དེ་རི་རྩལ་ཕྱགས་
ལྷ་, ཐག་རི་གཟར་མོ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་“ལྷ་སྐྱུ་སྐྱུ་པ་ཡི་ཐག་རི་”
ཟེར་. མི་ལ་ལས་པ་ཤད་ན་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱིད་ནས་དད་པ་ཡི་མི་.....

བླ་མ་ལྟུང་མཁའ་པའི་ཡུལ་འདི་ཚོག་བཟང་ནས་བཟང་ན་, རི་མེད་གི
 སྒྲིབ་པ་ལྟུང་པོའི་ནང་དྲེད་ཀོར་ཚོན་ཁྲ་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་དང་, རོད་
 ཀོར་ནང་དྲེད་པས་ལྟུང་ཞིག་བཞུགས་ཡོད་པ་མཐོང་ཁྱེད་པ་དེ་གི་བདེ་བ་...
 ཅན་གི་སངས་ལྟུང་མེལ་མ་ནས་མི་མཁའ་པ་དེ་གི་མཁའ་མཁའ་ཡོད་པ་ཡིན་པས་མི
 མཁའ་པ་སངས་ལྟུང་གི་རོད་ཟེར་དེའི་ནང་དྲེད་ཚོང་ས་ན་, ཡར་འཕུར་ནས་
 མཁའ་ལྟུང་མཁའ་པ་འཕུར་ཟེར་

“ཕྱི་ལྟོན་ལེ”དང་“སངས་ལྟུང་གི་རོད་ཟེར་”ཞེས་པ་དེ་ཡིང་སྒྲིབ་
 གང་ནས་ལྟུང་པ་ཡིད་, ལའོ་སྒྲིབ་པོར་སངས་ལྟུང་དང་ལྟུང་མེལ་ས་
 དཔྱད་ཀྱིན་པ་ཡོད་པ་མཐོང་ན་, དེ་ཡོད་པ་ཞི་བ་དང་ལྟོན་པ་ཡིད་
 ལྟུང་གི་ལྟུང་ལྟུང་ལྟུང་ལྟུང་ལྟུང་, དེ་ཞི་ལྟུང་ཟེར་པ་ཡོད་པ་དེ་གི་འདི་རང་
 ལྟུང་གི་ལྟུང་ལྟུང་ལྟུང་གིས་ཡིད་

“ཕྱི་ལྟོན་ལེ”ཞེས་པའི་གསུང་པ་གི་འདི་འདྲ་ཡིན་, ལའོ་སྒྲིབ་
 རི་པོར་མིན་ཚོས་ཀྱི་འདི་གཉེན་ཁ་ལྟུང་ལྟུང་ཚོགས་པ་ལྟུང་ཚོད་ཅིང་དེ་གི་ལྟུང་
 ལྟུང་ཚོད་ཅིང་པ་ལྟུང་པོ་ཞིག་ཡིན་པས་, ད་ལྟོ་ལའོ་སྒྲིབ་པོ་ལྟོན་གཞི་
 ལྟོན་ཅ་ཅན་ཅི་པའི་མིན་ལྟུང་པ་ལྟོན་ཞིག་ལྟུང་གསལ་དོད་, མིན་ཚོས་
 འདི་གཉེན་ཁ་ལྟུང་ནས་མིན་ལྟོན་ཅིན་ཟེར་པའི་དེ་ལྟུང་གསལ་ལྟུང་གསལ་ཞིག་...
 གཉོད་ལྟུང་པ་ཡིད་, དེ་ལྟུང་གསལ་ལྟུང་གསལ་དེ་ལྟུང་དེ་ལྟུང་གསལ་དང་ལྟུང་
 ཅོ་ལྟུང་ལྟུང་, མེ་འོད་ལྟུང་ལྟུང་ལྟུང་པ་ཡིད་, ཉིན་དེ་གི་ཉི་འོད་གསལ་
 པ་ཡིན་ལྟུང་, ད་ཚོས་མེ་འོད་དེ་དེ་གི་ལྟུང་པ་ཡིད་, ཡིན་ན་ཡང་
 ‘ལྟུང་ནས་ལྟུང་གི་དཔྱད་པ་ལྟུང་པ་ཡིད་དེ་ཅ་ཅན་གསལ་པ་ཡིད་, ལྟུང་དང་

མི་མེད་པ་མཐོན་ཐོག་གི་འོད་ཀོར་གི་དབྱིལ་ལ་ཁྲིགས་སེར་བཅས་པ་རེད།
 རྫོང་མ་དང་ཕྱེད་མཁའ་གིས་རང་གི་མི་བ་མ་དེ་སངས་རྒྱས་ལྷ་པོ་ཅིས་ནས་
 དག་གསུམ་ནས་མར་མཆོངས་ཏེ་ལུས་སྒྲིག་དོན་མེད་ཏུ་སྐྱོར་བ་རེད། དེ་ནི་
 རྫོང་མ་དང་ནི་མི་ལ་གནོད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་རེ་མ་རེད།

རྫོང་ཀན་“ལྷ”ཏུ་འགྱུར་གྱི་ཁྱབ

རྒྱུ་ཚོགས་ཉིད་པར། རྫོང་མ་དང་ཕྱེད་མཁའ་གིས་རྒྱན་པར་རྫོང་
 ཀན་གྱི་ཚུལ་ལ་མཆོན་ཅན་ཁ་ཤིག་ལ་“ལྷ་གི་དུ་པོ་ཅིས་པ་རེད།

རྫོང་པོ་མང་པོ་ཞིག་གི་སྒྲེ་ཡུན་ནི་མི་ཆེ་ལས་རིང་པ་ཡིན། གསོ་མ་གི་དང་
 དང་ལུག་པ། ཁམ་རྫོང་དཀར་པོ་སྐྱེས་པའི་རྫོང་ཆོ་གཅིག་གཉིས་ཙམ་
 གྱི་ཁྱབ་པ་དང་། རྫོང་པོ་ཁ་ཤིག་ནི་ཐ་ན་ལོ་རྒྱུ་ཆོ་གཉིས་གི་བར་
 ཏུ་གྱི་ཁྱབ་པ་རེད། རྫོང་པོ་དེ་རིགས་ཆེས་མང་ཤོས་ནི་ཏུ་ཆང་ཉུང་
 སའི་ནགས་རི་རྒྱག་པོར་གྱེས་ཡོད་པ་རེད། རྫོང་ཁྱེད་དང་རྫོང་མེད་ནང་
 ཏུ་སྐབས་འགར་དེ་འདྲ་གཅིག་གཉིས་ཙམ་ཡོད་ན། མི་རྒྱུས་གིས་ཡིད་
 འཛིག་བྱས་པ་རེད། དེས་མི་ཆེན་རྫོང་ཀན་གི་སྒྲེ་ཚུལ་མང་ཆེ་པ་ཡང་སྐྱུ་ཅན་
 ལ་མཆོན་ཡིན་ཏེ། ལ་ལ་སྐོག་གིས་བརྒྱབ་ནས་གསལ་སྤྲོད་པ་དང་། ལ་
 ལ་རྒྱུད་གིས་བརྒྱལ་ནས་ཐང་ལ་ལོག་པ་དང་དེ་ནས་སྤྱར་ཡང་ལ་ལ་ག་གསར་
 པ་གྱེས་ཡོད་པ་རེད། ལ་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་སྐུ་ཡོད་ཀྱང་ཁྱེད་ཀྱི་དུ་པོ་ཅིས་ནས་
 ལོ་འདྲེན་བྱས་ཡོད་པ་ཡིན། ལ་ལ་རྫོང་གཟུགས་འབྲས་ཐོས་ནས་རྫོང་

བར་ཕྱར་པས། རྩོད་ཕྱུག་ཁོ་ན་ར་བཞེན་ནས་རྩོད་མཚའི་ཡལ་ག་དང་ལོ་
 འད་བསྐྱོར་ཡོད་པ་རེད། རྩེ་ཕྱག་ས་དེ་འདྲ་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་མི་རྣམས་
 ཡང་ཡ་མཚན་པ་རེད། དེར་བཞེན་རྩོད་སྟངས་དེ་ཕྱིད་མཁའ་གཟིགས་རྩོད་
 ཀན་“ལྷ”ཏུ་ཕྱར་པ་ཡིན་པས་མས་པ་རེད། རྩོད་སྟངས་ལ་བཞེན་
 བས་ཉི་མ་རྩེ་ལ་བའི་ལྷ་མ་དང་ལྷ་པ་ཚོས་འཆལ་གཏམ་མང་པོ་ཞིག་རང་.....
 དག་ར་གཟིགས་པ་ཚོས་ཐོག་། “ལྷ་མིང་”ནི་འཕྲིན་ལས་ལྷུང་བ་ཡིན་ཟེར་
 བས། མི་རྣམས་ལ་བསྐྱེད་ཀྱིད་བྱས་ཏེ། རྩོས་རྩོན་གསལ་འདེབས་ཀྱིད་
 ཏུ་བརྒྱག་པ་དང་དེར་བཞེན་ནས་རྩོད་ཟེན་བཤམ་བྱས་པ་རེད།

བཅིངས་འཁོལ་བྱས་ཆེས། མོད་ཏུ་བཤད་པའི་རྩོད་སྟངས་དེ་གི་རྣམ་
 རྩེ་ལ་དེ་འདྲ་ནི་མཐོང་མི་ཐུབ་པར་ལྷུང་། གལ་སྟེན་ད་ཚོས་མི་ཁ་ཤས་གཟིགས་
 མཚ་ཞིག་ལ་རྩོད་ཀན་“ལྷ”ཏུ་ཕྱར་པ་རེད་ཟེར་བར་ཐོས་ན། དེ་ཉི་
 འཕྱར་ཙམ་ཆེས་ཐབས་དང་། གལ་སྟེན་དུ་པོ་སྟག་ཏོར་ཐལ་གཏེད་པ་
 ཡིན་མིན་ཞིབ་ཆད་ཕྱིད་དཀོས། ཏུ་མ་ལུང་ས་ལྷ། བད་ཚོ་མ་ལུང་མས་
 ལ་ཚན་རིག་གིས་ཡོན་ཏྲིལ་བརྒྱག་སྟངས་བས། རྩོད་ཀན་གི་རྩེ་ཆེ་ཡང་
 མཚན་ཅན་ཡིན་པ་དང་རྩེ་ཕྱུག་པོ་བརྒྱ་ལྷག་དང་རྩོད་ལྷག་ཁ་ཤས་ལྷན་ཡོད་
 བ་ཡང་། དེ་ཁྱར་བཞིན་རྩོད་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། “ལྷ”ཏུ་གཏན་ནས་
 འཕྱར་མི་ཐུབ་པ་དེ་གསལ་པོར་བཤད་དཀོས།

རིམས་ནད་མཆེད་པ་ནི་“ནད་བདག་མི་ལུལ་ཏུ་ བབས་པ་” མིན་ཟེར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཟེ་

རྒྱ་མཚན་ཉིད་པར་, གལ་ཏེ་མི་ཞིག་ལ་རྒྱ་ག་པ་བསལ་དང་ཡང་ན་
 ཕྱི་རིམས་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་རིམས་ནད་ཏུ་ཅང་རྒྱ་མོ་ཞིག་བྱུང་ན་, བཟུགས་
 བོད་བྱུང་ཆེ་ལུ་མཆེད་འགྲོ་རྒྱ་རེད་. ལྷུ་བས་མ་ལེགས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་ནད་
 ན་མི་ཡང་པོ་གཅིག་ཁྲིམ་གཉིས་མཐུད་ཏུ་འཆི་འགྲོ་. སྐབས་དེར་ཅི་ཞིག་
 ཞི་རྒྱས་ནད་ཡིན་པ་དང་རིམས་ནད་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་པ་དེ་མི་...
 རིམས་གིས་མི་ཤེས་པར་མ་ཟང་, ནད་བྱུང་ཆོད་དང་ཅོ་མེད་ལ་རྒྱ་ག་པ་ཅོས་
 བྱེད་སྐུ་ཡང་མེད་. ཆོད་སྐུ་དང་བྱེད་སྐུ་ལ་ཁ་ལ་རྒྱ་གསལ་གིས་ཉུག་པར་སྐབས་དེ་
 དང་བརྒྱན་ནས་, “ནད་བདག་མི་ལུལ་ཏུ་བབས་པས་”, སྐྱོས་
 སྐྱོན་པ་དང་མཆོད་པ་སྐུ་ལ་ནས་, “ནད་བདག་” ལ་ནད་ཁྱེད་འགྲོ་...
 བར་གསོལ་པ་འདེབས་དགོས་ཟེར་གི་ཡོད་. ཡིན་ན་ཡང་, རྒྱ་
 དེ་ལོ་མོག་, མི་རྒྱལ་གིས་པ་སྐུ་པ་རྒྱ་ག་གི་སྐྱོན་སྐུ་གསོལ་པ་
 རི་ལྟར་བྱུང་ན་ཡང་, ནད་ལ་རྒྱ་ག་པ་ཅོས་མ་བྱས་པ་འདྲི་བྱེད་གིས་མི་དེ་
 སྐར་ལྷུས་བཞིན་འཆི་འགྲོ་རྒྱ་རེད་. རིམས་ནད་མཆེད་པ་ནི་“ནད་...
 བདག་མི་ལུལ་ཏུ་བབས་པ་” ཞིག་གཏན་ནས་མིན་པས་, སྐྱོས་སྐྱོན་པ་དང་
 གསོལ་པ་བྱུང་པ་དེ་པན་པ་ཅི་ཡང་མེད་.

རིམས་ནད་མཆེད་པ་ནི་“ནད་བདག་མི་ཡུལ་དུ་བབས་པ་”ཟིན་ཟེར་
བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཟེར་ན།

ད་ཆོས་ཤེས་གསལ་ལྟར་, འཇིག་རྟེན་ན་“ལྷ”ཟེར་བ་ཞིག་གཏན་
ནས་མེད་པས་, “ནད་བདག་”ཟེར་བ་ཞིག་ཀྱང་མེད་པ་ནི་བཤད་མ་དགོས་
པ་རེད་, རྩོམ་ཆད་འགོ་སྐྱོད་གོས་དང་མིའི་ཆོ་སྒྲིག་ལ་གནོད་པ་ཆེ་གོས་ཡོད་
པའི་རིམས་ནད་དཔེར་ན་ཕྱི་རིམས་དང་རྒྱག་བཤམ་, ཆ་རིམས་, འཁྱུ་
ནད་, ལྷན་སྦྲིའི་ཆ་ནད་, ལྷ་འབྲུམ་སྒྲིག་སྒྲུབ་ཆ་བཞག་ནས་བཤད་
ན་, ཆར་མ་ནི་ནད་འབྱུང་དང་ནད་ཁྱུ་མིའི་གཞུགས་པོའི་ནད་དུ་འཛུལ་
སྤང་བས་བྱུང་བ་ཡིན་

ནད་འབྱུང་རྒྱ་ཆར་རྒྱུ་བས་, རྩལ་བ་རྒྱ་སྒྲིག་དུ་མ་ཆེ་རུ་གཏོང་བྱེད་
བྱེད་གི་སྤྱི་མཐོང་ཆེ་གིས་བཀོལ་ནད་གཞོད་མཐོང་བྱེད་པ་རེད་, རད་
ཁྱུ་གི་ནད་འབྱུང་ལས་ཀྱང་རྒྱུ་བ་ཡིན་, དེ་དག་གི་གཞུགས་པོ་རྒྱ་ཆར་
རྒྱུ་ཡང་, མི་རྒྱལ་སྤྱི་ལ་གནོད་པ་རྒྱ་ཆར་ཆེ་, དེ་ཆོ་མིའི་གཞུགས་པོའི་
ནད་ལ་འཛུལ་ཟེས་, གཅིག་ནས་གཉིས་དང་གཉིས་ནས་བཞི་ལ་རྒྱུར་
ནས་རྒྱུ་སྒྲིལ་གི་རྒྱ་ཆ་མཐོགས་པོ་རེད་, དཔེར་ན་ཕྱི་རིམས་གི་ནད་འབྱུ་
དུ་མ་མིའི་གཞུགས་པོའི་ནད་ལ་འཛུལ་སྤང་ན་, ཁྱུ་ཆོད་མི་རིང་བར་ཁྱི་
རྒྱུར་མང་པོར་རྒྱུད་སྒྲིལ་བྱེད་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་རེད་, དེ་ཆོས་ཁྱུ་རྒྱུ་ལ་འཁོར་
ཆེན་བསྐྱེད་པས་, མིའི་ཆོ་སྒྲིག་ལ་གནོད་པ་སྒྲིལ་རྒྱུ་རེད་, དེའི་རྒྱ་མཚན་
གིས་ཕྱི་རིམས་རྒྱུར་ཡོད་མཁན་གི་མི་ལ་གལ་ཏེ་ཁྱུ་སྒྲིག་དུ་སྒྲིལ་བ་ཅས་མ་
བྱས་ན་, མཐོགས་པ་ནི་ཁྱུ་ཆོད་གཉིས་གཞུམ་ནད་ནས་གི་འཕྲོ་གི་